

AAN DE SLAG MET LEER- EN BEOORDELINGSMATERIAAL VOOR VOLWASSENEN

Aanvulling Thematisch materiaal

In opdracht van het Steunpunt Basisvaardigheden
en Stichting Lezen & Schrijven

Mei 2016

Jet Jeene

Mei 2016 © Steunpunt Basisvaardigheden, Ede en Stichting Lezen & Schrijven, Den Haag

Deze uitgave (met bijlage) mag je voor eigen gebruik printen en kopiëren. Als je delen uit deze uitgave wilt gebruiken vermeldt dan de bron.

Deze uitgave is gefinancierd door de Rijksoverheid.

Kader

In april 2015 verscheen bij Steunpunt Taal en Rekenen Volwasseneneducatie het materialenoverzicht 'Aan de slag met leer- en beoordelingsmateriaal voor volwassenen'. Zie: <http://www.steunpuntbasisvaardigheden.nl/?p=2009>. In deze uitgave zijn materialen opgenomen voor taal, rekenen en digitale vaardigheden die kunnen worden gebruikt voor trajecten 1F en 2F. Ter aanvulling hierop hebben het Steunpunt, dat sinds 2016 Steunpunt Basisvaardigheden heet, en de Stichting Lezen & Schrijven een inventarisatie laten maken van thematische materiaal.

Uitgangspunt voor opname in het overzicht thematisch materiaal is dat het materiaal in de eerste plaats bepaalde thematische informatie wil overbrengen en kennis over en inzicht in het onderwerp wil verbeteren en daarnaast ook werkt aan verbetering van taal, rekenen en/of digitale vaardigheden door middel van opdrachten.

Het materiaal is toegankelijk, bruikbaar en geschikt voor laagopgeleide, Nederlandssprekende volwassenen. Als Nederlandssprekend beschouwen we iemand die Nederlands beheerst op niveau A2, maar we zijn hier ruim mee omgegaan. Er is ook materiaal opgenomen dat geschikt is vanaf niveau A1.

Er is alleen materiaal opgenomen dat niet ouder is dan 15 jaar (de laatste herziening of de verschijningsdatum). Ook materiaal dat binnen 3 maanden verschijnt, kun je terugvinden in het overzicht.

Bijlage

Het thematisch materiaal is ondergebracht in een bijlage. Er is onderscheid gemaakt tussen 'Thematische programma's' en 'Methoden met diverse thema's'. Thematische programma's noemen we materiaal dat is bedoeld om een bepaald thema aan te bieden, zoals *Op het Werk* binnen het thema werk, of *Gezonde Taal!* dat zich richt op het thema gezondheid. De 'Thematische programma's' kun je vinden onder **(B)** in de Bijlage op **Blad 1**.

Onder **(A)** in de Bijlage **Blad 1** vind je de 'Methoden met diverse thema's'. Sommige methoden bestaan uit veel verschillende delen, waarin allerlei thema's aan de orde kunnen komen. *Melkweg* is daar een voorbeeld van. Hiervan verschenen delen binnen het thema werk, gezondheid, vervoer, burgerschap etc. Om een en ander overzichtelijk te houden hebben we deze methoden in het algemeen beschreven op Blad 1. Daar vind je de titel, de uitgever, de doelgroep, de omschrijvingen.

Op **Blad 2** staat een overzicht van alle onderdelen van deze methoden, ingedeeld per thema en per niveau. Als voorbeeld: Melkweg, thema gezondheid, Alfa A: *De dokter- Hoe gaat het?*; Melkweg, thema gezondheid, Alfa B naar Alfa C (Instroom): *Diabetes, wat is dat?*

Themakeuze

Er zijn 10 thema's gekozen. Vijf thema's vallen binnen de doelstellingen van het landelijk actieprogramma *Tel mee met Taal* (2016-2018). *Tel mee met Taal* is gericht is op het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid en hierin zijn de domeinen werk, gezin en gezondheid benoemd. Bovendien is een van de doelen van *Tel mee met Taal* financiële zelfredzaamheid. Deze domeinen zijn in onze themakeuze vertaald naar:

- geldzaken

- gezondheid (voeding, lijf & leden)
- opvoeding en ouderbetrokkenheid
- ouderen
- werk (op de werkvloer, op weg naar werk, etc.)

Daarnaast hebben wij binnen de context leven, aansluitend bij de Standaarden en Eindtermen VE, vijf relevante thema's gekozen waar het merendeel van de doelgroep mee te maken heeft of kan krijgen:

- burgerschap
- leren (cursussen, opleidingen)
- vervoer
- vrije tijd (hobby, vakantie, sport)
- wonen

Beschrijfpunten thematische leermaterialen

1. *Titel van het materiaal*
2. *Korte omschrijving*
Beschrijving van de vorm waarin de titel is verschenen, dus dat kan een boek op papier zijn, een PDF, een website, film, met of zonder handleiding, werkbladen etc., zodat een beeld ontstaat van hoe het eruitziet. De aanduiding TvHL geeft aan dat het betreffende materiaal kosteloos beschikbaar is voor partners van Taal voor het Leven.
3. *Omschrijving van de inhoud*
Dit is een korte weergave van inhoud en opzet van de methode, zodat een beeld ontstaat van hoe het gebruikt kan worden.
4. *Uitgever en jaar*
Op grond van titel, uitgever, jaar en eventueel de korte omschrijving is alles voor begeleiders gemakkelijk te vinden via internet.
5. *Doelgroep*
De algemene doelgroep bestaat uit laaggeletterde Nederlandssprekende volwassenen, maar daarbinnen wordt soms onderscheid gemaakt of worden specifieke keuzes gemaakt voor bijvoorbeeld jongeren, leerlingen van bepaalde opleidingen, mensen die hun administratie op orde willen brengen, vrouwen die zwanger willen worden of paren die bezig zijn met zwangerschap etc.
6. *Niveau*
Met niveau wordt hier het taalniveau bedoeld, in termen van Instroom – 2F en/of A0 – B1
7. *Basisvaardigheden*
Lezen, schrijven, spreken, luisteren, gesprekken, spelling, woordenschat en grammatica. Rekenen en digitale vaardigheden worden genoemd wanneer dit specifiek door de uitgever wordt aangegeven.
8. *Zelfstandig gebruik*
Hier wordt door middel van een 'ja' aangegeven of een deelnemer het materiaal zelfstandig kan gebruiken. Dit is het geval als een deelnemer op eigen houtje kan ontdekken hoe hij het materiaal kan krijgen, hoe hij ermee moet werken en zelf kan controleren of hij het goed heeft gedaan. Dit geldt bijvoorbeeld voor al het materiaal op www.oefenen.nl. Meestal is het echter de bedoeling om opdrachten in een groep of samen met een begeleider of een mededeelnemer uit te voeren. Dit wordt dan aangegeven met een 'nee'.

9. *Toetsing/ certificering*

Het antwoord 'ja' betekent dat in het materiaal een toets is opgenomen en/of dat de deelnemer een certificaat ontvangt als het materiaal is doorgewerkt.

Dank

Aan dit Overzicht thematisch materiaal hebben Marga Tubbing, Stichting Lezen en Schrijven en Ella Bohnenn, Ella Bohnenn Advies + Onderzoek + Coaching als meelezers en adviseurs meegewerkt. Hun steun en tips hebben enorm bijgedragen aan het resultaat. Mijn hartelijke dank daarvoor.

Jet Jeene, mei 2016

Thematisch Materiaal

Thema's in methodes (zie blad 1 voor een beschrijving van de methoden)

Serietitel	Thema	Niveau	Titel
Werk			
Melkweg	Werk	Alfa A	Wat doe jij?
Spreektaal 1	Werk	A0- A1+	Module 12 - Werk
Spreektaal 2	Werk	A1-A2	Module 12 - Werk
Succes!	Werk	Instroom	5 Op zoek naar werk
			8 Ik kom vandaag niet werken
			12 Kroket met sla in de kantine
			13 Mijn baas en mijn collega's
Succes!	Werk	1F	12 Te ziek om te werken
			13 Zonder werk
			14 Hoe zijn je collega's?
			16 Ik krijg een ander rooster
			17 Hoe vind ik een baan?
			25 Veilig Werken (VCA)
Succes!	Werk	2F	5 Veilig werken
			14 Ik ga graag naar mijn werk
			15 Dit is mijn werkplek
Succes! Rekenen	Werk	2F	Je eigen cateringbedrijf
Gezondheid			
Melkweg	Gezondheid	Alfa A	De dokter- Hoe gaat het?
			Gezond eten - wat eet u?
Melkweg	Gezondheid	Alfa A naar Alfa B	Sporten - iedereen fit!
			De huisarts - Naar de dokter
			Gezond eten - Wat eet u vandaag?
			Het lichaam - Van kop tot teen
			Medicijnen - Elke dag een pil
			Ziekenhuis - Beterschap!
Melkweg	Gezondheid	Alfa B naar Alfa C (Instroom)	Bewegen - Zo blijf je fit!
			Diabetes, wat is dat?
			Gezond eten - Lekker en gezond
			De huisarts - Dag dokter
			Omgaan met problemen - In de war
			Medicijnen - Driemaal daags
			De tandarts - Goed poetsen
			Zorgverzekering - Een verzekering
Mijn Leven	Gezondheid	A2/ 1F	Ik leef gezond
Spreektaal 1	Gezondheid	A0- A1+	Module 11 - Gezondheid
Spreektaal 2	Gezondheid	A1-A2	Module 11 - Gezondheid
Succes!	Gezondheid	Instroom	10 - Lekker bewegen
			11 - Van harte beterschap
Succes!	Gezondheid	1F	1 - Lekker en gezond
			6 - Naar de dokter?
			12 - Te ziek om te werken
			21 - Ik loop op krukken
		2F	8 - Een afspraak bij de huisarts
Succes! Rekenen	Gezondheid	Instroom	Gezondheid
Leren			
Melkweg	Leren	Alfa A	Taal leren - heel veel woorden
		Alfa B naar Alfa C (Instroom)	Bibliotheek - Letters, woorden, boeken
			Een cursus volgen - Een leven lang leren
Spreektaal 1	Leren	A0- A1+	Module 7 - Leren
Spreektaal 2	Leren	A1-A2	Module 7 - Leren
Succes!	Leren	Instroom	4 - Nooit te oud om te leren
			20 - Naar de bibliotheek
Succes!	Leren	1F	11 - Een abonnement op de bibliotheek

Serietitel	Thema	Niveau	Titel
Opvoeding en ouderbetrokkenheid			
Melkweg	Opvoeding en Ouderbetrokkenheid	Alfa A naar Alfa B	Basisschool - Wat leert je kind?
			Een basisschool kiezen
			Basisschool veilig verkeer - Kijk goed uit!
		Alfa B naar Alfa C (Instroom)	De basisschool - helpt u ook mee?
			Peuters - Naar de speelzaal
Succes!	Opvoeding en ouderbetrokkenheid	Instroom	1 - Een baby
			2 - Hoe was het op school?
			3 - Mijn kind zit op school
Succes!	Opvoeding en Ouderbetrokkenheid	1F	8 - De taal van je kind
			22 - Ouders en school
Succes!	Opvoeding en Ouderbetrokkenheid	2F	6 - De school van je kind
Ouderen			
Melkweg	Ouderen	Alfa A naar Alfa B	Een dagje ouder
Vrije tijd			
Melkweg	Vrije tijd	Alfa B naar Alfa C (Instroom)	Het is feest!
Spreektaal 1	Vrije tijd		Module 2 Familie en vrienden
			Module 5 Vrije tijd
			Module 10 Het Weer
Spreektaal 2	Vrije tijd		Module 2 Familie & vrienden;
			Module 5 Vrije tijd
			Module 10 Nederlandse gewoontes
Succes!	Vrije tijd	Instroom	9 - Wat is jouw hobby?
			15 - Huisdieren
		1F	2 - Het is feest!
			19 - Vrienden en familie
		2F	9 - Ga je mee naar het Rijksmuseum?
Wonen			
Melkweg	Wonen	Alfa A	Het huis - Waar woon je?
			Verhuizen - een ander huis?
Melkweg	Wonen	Alfa B naar Alfa C (Instroom)	Buren - Goedemorgen buurvrouw
			Een huis huren en onderhouden - Te huur
			Een huis kopen - Huis te koop
			Een huis verzekeren - Goed verzekerd
			Gas, water, licht - Mag het licht aan?
			Milieu - wat een troep!
			Veiligheid - Pas op!
			Wie woont waar - Waar woont u?
Mijn Leven	Wonen	A2/ 1F	Ik ga verhuizen
Spreektaal 1	Wonen	A0 - A1+	Module 4 - Wonen
Spreektaal 2	Wonen	A1-A2	Module 4 - Wonen
Succes!	Wonen	Instroom	7 - Nu woon ik hier!
			21 - Hij doet het niet
Succes!	Wonen	1F	5 - Hier woon ik
			7 - Gas en stroom
Succes!	Wonen	2F	1 - Dit is mijn buurt
			4 - Daar wil ik wonen!
Succes! Rekenen	Wonen	1F	Klussen in huis

Serietitel	Thema	Niveau	Titel
Vervoer			
Melkweg	Vervoer	Alfa A	Reizen - Lijn 5
Melkweg	Vervoer	Alfa A naar Alfa B	Reizen - Goede reis
Melkweg	Vervoer	Alfa B naar Alfa C (Instroom)	Het rijbewijs - Mijn eerste rijles
Spreektaal 1	Vervoer	A0 - A1+	Module 9 - Reizen
Spreektaal 2	Vervoer	A1 - A2	Module 9 - Reizen
Succes!	Vervoer	1F	4 - Van A naar B
Succes! Rekenen	Vervoer	2F	Vervoer en tijd
Geldzaken			
Melkweg	Geldzaken	Alfa A	Naar de winkel - Hier is de bon
Melkweg	Geldzaken	Alfa A naar Alfa B	Boodschappen - Een volle tas
			Geld - pinnen mag
Mijn Leven	Geldzaken	A2/1F	Ik regel mijn geldzaken
Spreektaal 1	Geldzaken	A0 - A1+	Module 8 - Kopen
Spreektaal 2	Geldzaken	A1 - A2	Module 15 - Geld
Succes!	Geldzaken	Instroom	6 - Waar doe jij de boodschappen?
Succes!	Geldzaken	1F	3 - Slim kopen
			9 - Kopen op internet
			10 - Help, ik ben mijn pinpas kwijt
			20 - Mijn portemonnee is gestolen!
			23 - Waar blijft mijn geld?
			24 - Hoe ga ik dit betalen?
Succes! Rekenen	Geldzaken	Instroom	Wat kost het?
	Geldzaken	1F	Je geld op orde
Burgerschap			
Melkweg	Burgerschap	Alfa A naar Alfa B	Vrijwilligerswerk - help je mee?
Melkweg	Burgerschap	Alfa B naar Alfa C (Instroom)	Vrijwilligerswerk - help je mee?
			Provinciale verkiezingen - Stemt u op 18 maart?
Succes!	Burgerschap	Instroom	14 - Wat doet de gemeente?
Succes!	Burgerschap	1F	15 - Belastingen en douane
Succes!	Burgerschap	2F	7 - Belasting en douane